

[Elmqvist.]

jeg finder det nemlig naturligt overfor det høje Ting at gøre Rede for, hvorfor vi har rejst dette Spørgsmaal i Udvalget, og hvor for vi har ønsket en videregaaende Ændring end det Kompromis, man har samlet sig om.

Før den nye Retsplejelov havde vi som bekendt skriftlig Procedure ved Underretterne og Overretterne og mundtlig Procedure ved Højesteret. Saa længe dette var Tilfældet, kunde det siges at være begrundet, at man for denne Procedure ved Højesteret søgte at sikre sig en Kreds af Sagførere, der gennem en stadig Procedure ved denne Ret blev særlig fortrolige med Procedureformen her. Med Retsplejelovens Gennemførelse indførtes der imidlertid mundtlig Procedure ved alle Retterne, og Følgen deraf er blevet den, at de Sagførere, der procederer ved Landsretten, nu faar den samme Øvelse i mundtlig Procedure som de ved Højesteret procederende Sagførere. Følgelig er Trangen til en særlig Kreds af Højesteretssagførere blevet formindsket, ja, det er nærmest blevet irrationelt at opretholde den meget strenge Prøve, man skal underkaste sig og bestaa for at faa Adgang til Højesterets Skranke. Dette er ret hurtigt efter Retsplejelovens Ikrafttræden blevet den almindelige Mening hos mange Mennesker. Et Udtryk herfor er en Resolution, som i 1926 blev underskrevet af en Række københavnske Sagførere, og som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse. Den lyder saaledes:

„Efter at Retsplejeloven har indført mundtlig Procedure ved alle Landets Retter, har den nuværende Sondring indenfor de procederende Sagførere tabt den saglige Begrundelse, som den mulig tidligere maatte have haft.

Den Sagfører, som har godtgjort, at han paa forsvarlig Maade kan procedere ved Landsretten, bør ikke være afskaaret fra ogsaa at forelægge Sager for Højesteret.“

Denne Resolution blev, som sagt, underskrevet af en Mængde københavnske Sagførere.

Men ogsaa fra Politikernes Kreds blev det irrationelle ved den bestaaende Ordning erkendt, idet bl. a. det daværende Medlem af dette høje Ting Hr. Zahle med stor Kraft rejste Spørgsmaalet og meget overbevisende krævede en Ændring af de Regler, der gælder for Adgangen til Procedure for Højesteret, ud fra den Betragtning, at disse Regler var i Strid med Befolkningens Interesse, efter at den mundtlige Procedure var blevet gennemført ved alle Retter. Og at dette er rigtigt, vil jeg gerne have Lov til at vise.

Den Maade, hvorpaa Højesteret har praktiseret sin Ret til selv at bestemme, hvem der maatte møde for Højesterets Skranke, har baade før og efter Retsplejelovens Ikrafttræden været af en saadan Art, at Adgangen til at opnaa denne Ret har været ganske umaadelig vanskelig. Jeg skal bemærke, at der for mig ingen Tvivl er om, at Højesteret, for hvis Domsafgørelser vi jo alle uden Undtagelse nærer den største Respekt, selvfølgelig ogsaa har søgt at udøve denne Ret paa en saaupartisk og retfærdig Maade som muligt; men Højesteretsdommere er jo ogsaa Mennesker og som saadanne i Besiddelse af Sympatier og Antipatier. Og i hvert Fald er det ganske givet, at Højesteret ikke har kunnet undgaa, at dets Udvælgelser af Højesterets-sagførerne har faaet et vist Vilkaarligheds Præg, og at Prøven er blevet af en saadan Karakter, at selv den allerdygtigste, den mest forberedte Sagfører har kunnet risikere at dumpe ved denne Prøve. Og hvilke Følger har dette haft? Ja, Følgen har ikke blot været den, at en Del dygtige og ansete Jurister er blevet kasseret, men den indirekte Følge har efter min Mening været langt uheldigere, idet den nemlig ganske sikkert har været den, at en meget stor Del dygtige Sagførere har afholdt sig fra at forsøge at faa Adgang til Højesteret, idet de ikke har ønsket at underkaste sig denne Prøve, om hvis Udfald ingen i Forvejen var i Stand til at sige noget som helst bestemt, hvor godt forberedt og hvor dygtig vedkommende end var. Og at det har været saaledes, synes jeg ikke er underligt. Thi dette at blive kasseret, naar man har naaet en Alder af omkring 40 Aar, naar man har erhvervet sig et Navn som en dygtig Procedør, har faaet et stort Klientel og vundet almindelig Anseelse, dette at lade Omverdenen erfare, at ens Dygtighed nu alligevel ikke slaar til til at procedere forsvarligt for Højesteret — for det er jo kun det, der ifølge Retsplejeloven kræves —, maatte og maa selvfølgelig afskrække saare mange. Men dette, at Højesterets Udøvelse af denne Ret saaledes har maattet virke saa afskrækkende, at mange, der ellers maatte anses for kvalificerede, ikke har villet udsætte sig for Risikoen ved at indlade sig paa Prøven, og dette, at Højesteret selv til Tider ogsaa synes at have ønsket at begrænse Adgangen til at blive Højesterets-sagfører og derigennem har udelukket Jurister, hvis Procedure i øvrigt maatte anses for tilfredsstillende — medens den Beføjelse, der er givet Højesteret efter Loven, jo ikke hjemler Ret til noget saadant —,